

سوال ۱۴۷۸۲	وقت : دقیقه	تاریخ :
دبیرستان علامه حلی تهران	تعداد سوالات: ۱۲	نام و نام خانوادگی :
		موضوع

۲۱. گزینه ۳ نکته: اگر بردار $a + b$ نیمساز دو بردار a, b باشد، آنگاه:

$$|a| = |b| \Leftrightarrow (a + b) \text{ بردار نیمساز}$$

$$|a| = |b| \Rightarrow \sqrt{16 + 9 + m^2} = \sqrt{4 + 16 + (m + 1)^2} \Rightarrow 25 + m^2 = 20 + (m^2 + 2m + 1) \Rightarrow m = 2$$

گزینه ۲

می‌دانیم $j \times i = -k$ پس خواهیم داشت:

$$a \cdot (j \times i) = a \cdot (-k) = -a \cdot k = 4 \Rightarrow -(2m - n, -3, 1 + m) \cdot (0, 0, 1) = 4$$

$$\Rightarrow -(1 + m) = 4 \Rightarrow 1 + m = -4 \Rightarrow m = -5$$

پس $a = (-10 - n, -3, -4)$ ، از آنجا که $|a| = 5$ ، پس:

$$|a| = \sqrt{(-10 - n)^2 + (-3)^2 + (-4)^2} = \sqrt{(-10 - n)^2 + 25} \xrightarrow{|a|=5} -10 - n = 0 \Rightarrow n = -10$$

$$\Rightarrow m + n = -5 - 10 = -15$$

۲۳. گزینه ۱ می‌دانیم $|a \times b|^2 = |a|^2 |b|^2 - (a \cdot b)^2$ ، پس می‌توانیم بنویسیم:

$$(a \cdot b)^2 = |a|^2 |b|^2 - |a \times b|^2 \Rightarrow (a \cdot b)^2 = 4^2 \times 7^2 - 16^2 = (4 \times 7)^2 - 16^2 = 28^2 - 16^2 = (28 - 16)(28 + 16) = 528$$

$$\Rightarrow |a \cdot b| = \sqrt{528} = \sqrt{16 \times 33} = 4\sqrt{33}$$

۲۴. گزینه ۲ تذکر: اگر $\vec{a}$ و $\vec{b}$ دو بردار در فضا باشند آنگاه $a' = \frac{a \cdot b}{|b|^2} b$ تصویر a روی b و از آنجا قرینه‌ی a نسبت به b از دستور $\vec{a}'' = 2\vec{a}' - \vec{a}$ محاسبه می‌شود.

$$a' = \frac{a \cdot b}{|b|^2} b = \frac{3 - 1 + 4}{(\sqrt{3})^2} (b) = 2b$$

$$a'' = 2a' - a = 4b - a = (4, -4, 4) - (3, 1, -4) = (1, -5, 0) = i - 5j$$

۲۵. گزینه ۱ نکته: اگر a و b دو بردار دلخواه در فضا باشند نامساوی زیر مشهور به نامساوی کوشی شوارتز برقرار است.

$|a \cdot b| \leq |a| |b|$
در عبارت $2x + y + 2z$ ضریب x, y, z را بردار $\vec{a}$ در نظر می‌گیریم یعنی $a(2, 1, 2)$ و بردار b نیز به صورت $b(x, y, z)$ تعریف می‌شوند.

$$|a \cdot b| \leq |a| |b|$$

$$\Rightarrow |2x + y + 2z| \leq \sqrt{4 + 1 + 4} \cdot \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$$

$$\Rightarrow 9 \leq 3\sqrt{x^2 + y^2 + z^2} \Rightarrow \sqrt{x^2 + y^2 + z^2} \geq 3$$

$$\Rightarrow \min(\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}) = 3$$

۲۶. گزینه ۳ سه یال $v_1 = (a, -1, 2)$ ، $v_2 = (1, 2, b)$ ، $v_3 = (-1, c, 3)$ باید دو به دو بر هم عمود باشند، پس خواهیم داشت:

$$\begin{cases} 1 \cdot v_2 = 0 \\ 1 \cdot v_3 = 0 \\ 2 \cdot v_3 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a - 2 + 2b = 0 \\ -a - c + 6 = 0 \\ -1 + 2c + 3b = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a + 2b = 2 \\ a + c = 6 \\ 3b + 2c = 1 \end{cases} \xrightarrow{\text{معادله دوم را از اولی کم می‌کنیم}} \begin{cases} 2b - c = -4 \quad (I) \\ 3b + 2c = 1 \quad (II) \end{cases}$$

حال به کمک دو معادله (I) و (II) و حل دستگاه نظیرشان به دست خواهیم آورد که:

$$\begin{cases} 2b - c = -4 \\ 3b + 2c = 1 \end{cases} \xrightarrow[\text{دستگاه}]{\text{حل}} b = -1, c = 2 \Rightarrow a = 4$$

$$a + b + c = 4 + 2 - 1 = 5 \text{ پس}$$

گزینه ۲

$$x + 1 = y = z + 2 = t \Rightarrow \begin{cases} x = t - 1 \\ y = t \\ z = t - 2 \end{cases}$$

اکنون این روابط را در معادله‌ی دوم جایگزین می‌کنیم.

$$\frac{t - 1 - m}{3} = t - 3 = \frac{t - 3}{2} \Rightarrow \begin{cases} t - 1 - m = 3t - 9 \Rightarrow 2t = 8 - m \\ 2t - 6 = t - 3 \Rightarrow t = 3 \quad (*) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{(*)} 2(3) = 8 - m \Rightarrow m = 2$$

گزینه ۲ طول ضلع مربع فاصله‌ی نقطه‌ی $A(0, 1, 1)$ از خط D است.

D بردار هادی خط D و $B(1, 3, -1)$ نقطه‌ای روی خط D

$$D \text{ از خط } A \text{ فاصله‌ی نقطه‌ی } h = \frac{|\vec{AB} \times u|}{|u|}$$

$$\vec{AB} = (x_B - x_A, y_B - y_A, z_B - z_A) = (1, 2, -2)$$

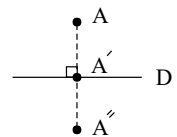
$$\vec{AB} \times u = (1, 2, -2) \times (2, 1, 1) = (4, -5, -3)$$

$$|\vec{AB} \times u| = \sqrt{50}, \quad |u| = \sqrt{6}$$

$$h = \frac{\sqrt{50}}{\sqrt{6}} \Rightarrow \text{مساحت مربع } S = \frac{25}{3}$$

گزینه ۲ ابتدا خط D را پارامتری و نقطه‌ی A' تصویر A روی خط D می‌باشد) را بر حسب t روی آن انتخاب می‌کنیم.

$$D: \begin{cases} x = 3t - 1 \\ y = t - 2 \\ z = 1 \end{cases} \Rightarrow A' = (3t - 1, t - 2, 1) \in D$$

حال بردار $\vec{AA'}$ را بر حسب t می‌سازیم:

$$\vec{AA'} = A' - A = (3t - 2, t - 4, 0) \cdot (3, 1, 0) = 0 \Rightarrow 9t - 6 + t - 4 = 0 \Rightarrow t = 1$$

مختصات تصویر A روی خط D $A' = (2, -1, 1)$

از آنجا که A' وسط A و A'' است. پس:

$$A'' = 2A' - A = 2(2, -1, 1) - (1, 2, 1) = (3, -4, 1)$$

گزینه ۴ ابتدا شرط عمود بودن دو خط را در نظر می‌گیریم:

$$\begin{aligned}
 d \perp d' &\Rightarrow u_d \perp u_{d'} \Rightarrow u_d \cdot u_{d'} = 0 \\
 &\Rightarrow (a, -2, -1) \cdot (a-2, -3, 5) = 0 \Rightarrow a^2 - 2a + 6 - 5 = 0 \\
 &\Rightarrow a^2 - 2a + 1 = 0 \Rightarrow (a-1)^2 = 0 \Rightarrow a = 1
 \end{aligned}$$

با فرض $u_d = (-1, -3, 5)$ و $u_{d'} = (1, -2, -1)$ بردار نرمال صفحه عبارت است از:
 $n = u_d \times u_{d'} = (13, 4, 5)$
 از طرفی نقطه‌ی $A = (0, 1, 0)$ (نقطه‌ی A متعلق به خط d' است که در صفحه نیز صدق می‌کند) در این صفحه است، پس داریم:

$$P: 13(x-0) + 4(y-1) + 5(z-0) = 0 \Rightarrow 13x + 4y + 5z - 4 = 0$$

برای تعیین محل برخورد صفحه P با محور OZ مؤلفه x, y را در معادله صفحه مساوی صفر قرار می‌دهیم:

$$\begin{aligned}
 x=y=0 \\
 \longrightarrow z = \frac{4}{5}
 \end{aligned}$$

۳۱. گزینه ۳ تذکر: فاصله‌ی نقطه‌ی $A(x_1, y_1, z_1)$ از صفحه $p: ax + by + cz = d$ از دستور

$$L = \frac{|ax_1 + by_1 + cz_1 - d|}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}}$$
 حاصل می‌شود.

$$L = \frac{|2(0) + 1(0) - 2(2) - 5|}{\sqrt{4+1+4}} = \frac{9}{3} = 3$$

۳۲. گزینه ۱ بردار عمود بر صفحه (بردار نرمال صفحه) موازی با $\vec{AB} \times \vec{AC}$ باید باشد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\begin{cases}
 \vec{AB} = (1-0, 1-2, 0-(-1)) = (1, -1, 1) \\
 \vec{AC} = (1-0, 0-2, -1-(-1)) = (1, -2, 0)
 \end{cases}$$

$$\Rightarrow n_P = \vec{AB} \times \vec{AC} = (1, -1, 1) \times (1, -2, 0) = (2, 1, -1)$$

اگر n بردار نرمال باشد، معادله صفحه گذرا از مثلاً B و عمود بر $n = (2, 1, -1)$ برابر می‌شود با:

$$B \in p \Rightarrow P: 2(x-1) + 1(y-1) - (z-0) = 0 \Rightarrow P: 2x + y - z - 3 = 0$$

فاصله مبدأ از صفحه‌ای به معادله $ax + by + cz + d = 0$ برابر $\frac{|d|}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}}$ است. پس به کمک این فرمول

در این جا داریم:

$$P \text{ از مبدأ فاصله} = \frac{|-3|}{\sqrt{6}} = \frac{3\sqrt{6}}{6} = \frac{\sqrt{6}}{2}$$